

Prenumerata w miejscu:

rocznie	rs. 3 kop. —
półrocznie	rs. 1 kop. 50
kwartalnie	rs. — kop. 75
z przesyłką:	
rocznie	rs. 4 kop. 40
półrocznie	rs. 2 kop. 20
kwartalnie	rs. 1 kop. 10

Za odnośnienie do domu kwartalnie kop. 10.

Cena ogłoszeń.

za 1 razowe po kop. 6 za wiersz (35 liter) lub za jego miejsce.
za 2 — 6 razowe po kop. 4 za wiersz.
za 7 — 10 " " " 3 " "
za 11 i więcej " " " 2 " "

Cena ogłoszeń na pierwszej stronie podwójna.

Reklamy po 10 kop. za wiersz.

Cena pojedynczego numeru kop. 7 i pół.

TYDZIEŃ.

Biuro Redakcji i ekspedycja główna, w domu W-go Michelsona przy ulicy Kaliskiej. — Ogłoszenia przyjmują: Redakcja, — obiedwie księgarnie w Piotrkowie, — agentura „Rajchman i Fren- dler“ w Warszawie, — L. Janiszewski w Łodzi i księgarnia L. Kohna w Częstochowie.

Prenumeratę przy mują: Kantor Główny; obie księgarnie w Piotrkowie; księg. Kohna w Częstochowie, oraz:

w Częstochowie W. Zieliński.	w Łasku W. Józef Pniewski.
w Będzinie „ Janiszewski Stan.	w Łodzi „ Janiszewski Leopold.
w Brzezinach „ Szolowski Teodor.	w Radomsku „ Ruszkowski Erazm.
w Dąbrowie „ Hlasko Antoni.	w Rawie „ Wesołowski Antoni.

Wychodzi w każdą Niedzielę, wraz z oddzielnym stałym Dodatkiem Powieściowym.

Światło elektryczne w nowej istnienia fazie.

Po próbach ze światłem elektrycznym Jabłoczkowa, po doświadczeniach stwierdzających, że ten rodzaj oświetlenia jeszcze nie wszędzie mógł być zastosowanym z powodu wysokiej ceny, niedługo snem spokojnym zasypiały stowarzyszenia gazowe, jak również nie na długo zawiedzione były ogólne oczekiwania. Niezmordowany, genialny amerykański pracownik — ten sam Edison, którego już tyle wynalazków podziwia świat cały, wystawił na publiczną próbę i poddał doświadczeniu w wigilię nowego, bieżącego roku, nowy swój wynalazek: lampę elektryczną, która wedle słów naocznego świadka, korespondenta do „Gazety Polskiej“, ma być istnym cudem, istnem *fiat lux!*

Ze słów owego korespondenta o nowej tej lampie i dla naszych czytelników streszczoną podajemy wiadomość, kierując się temież samemi pobudkami, z jakich w swem czasie podawaliśmy wiadomość za, a po bliższem zbadaniu, przeciw zastosowaniu oświetlenia Jabłoczkowa.

Lampę Edisona do 1-go stycznia r. b. oglądało już 100,000 osób, a znajdujący się pomiędzy zwiedzającymi, praktycy i uczeni — wszyscy odeszli unosząc z sobą jedno wrażenie zachwytu i podziwu. Co więcej, giełda amerykańska i gazowe przedsiębiorstwa złożyły swe świadectwo o tem nowem elektrycznym oświetleniu w sposób aż nadto dotykający, zniżając akcyje gazowe o 40%, zaś akcyje oświetlenia elektrycznością, które niedawno za 100 dollarów 33 były cenione, podnosząc (po próbie, o jakiej mowa) do 5,000 dollarów (!), tylko... że tych nikt nie sprzedawał.

Próba z nowym Edisona oświetleniem elektrycznym odbyła się w Menlo-Parku, w bardzo niewielkiej fabrycznej osadzie, niedaleko New-Yorku; lamp się paliło dwadzieścia, a każdą otaczały tłumy, przybyłe kolejami na tę pamiętną uroczystość. „Pomiędzy gośćmi znajdowało się niemało specjalistów, dyrektorów towarzystw gazowych, sprawozdawców gazet, osób skłonniejszych do badania i ganienia, niż do chwaleń na ślepo, a przecież każdy odjechał z przekonaniem, że Edison sprawi zupełny przewrót w sposobie oświetlenia miast i domów“. „O ile wolno wierzyć — pisze korespondent — w świadectwo własnych zmysłów i własnego sądu, o tyle wierzymy, że światło Edisona, łagodne naksztakt światu na południowym niebie, piękniejsze i tańsze od wszelkich innych, ma wielką przyszłość przed sobą. Jest to lampa epoki oświeconej — lampa cywilizacyi!“

Światło tej lampy ma być białe, spokojne; sam wynalazca wobec ciekawych tłumów dowodnie przekonywał, że światło może być raz do minimum zmniejszone, to znowu do nadzwyczajnej podniesione potęgi; lampę można w wod-
szła... wód, gdzie nie

zgaszona, całemi godzinami świecić będzie; w końcu odjęty od lampy motor, może być z maszyną do szycia lub niewielką połączony tokarnią, wprawiając w ruch pomienne przyrządy i oddając tym sposobem podczas nocy jedne, a w dzień znów inne właścicielowi usługi. Co ważna — to koszt takiej lampy, która nie potrzebując najmniejszej zmiany, najmniejszych dodatków, może się palić bez przerwy godzin 300, a z przerwami, licząc po 5 godzin na dobę, miesięcy dwa, — koszt takiej lampy wynosi centymów amerykańskich 25 (nasze 2 złote)!

Niemniej także ma być ciekawem i sztuczne lampy urządzenie, co również w oczach widzów było dokonaniem.

O ile sobie przypominają czytelnicy, w lampie Jabłoczkowa, pod wpływem elektryczności żarzy się węgiel; lecz ponieważ płomień powstaje pod wpływem kwasorodu powietrza, rychłemu przeto ulega zniszczeniu materiał: jedno i toż samo ognisko wystarcza tylko na godzin kilka. Edison swój węgiel umieścił w próżni i w tym celu potrzebował wynaleźć nową, dokładniejszą do pompowania powietrza maszynę; węgiel się używa nie kamienny, lecz z graby przygotowany kartonu; tasienki kartonu (tektury), w kształcie podkówki układają się do kwadratowej foremki, z foremką wkładają się na godzinę do pieca, z kąd się wyjmują z węglone, kruche i wątke; dłuższe poddanie tego węgla elektrycznym prądom dodaje mu trwałości. Taki węgiel umocowany w platynowych szczypekach połączonych z dwoma miedzianymi drutami, grubości 1/8 cala, ustawia się w próżnej (t. j. wypróżnionej z powietrza) szklanej wywróconej szyjką na dół butelce i skoro tylko druty z elektryczną zostaną złączone maszyną, wydaje to dziwnie urocze światło, które już w kilku powyższych słowach staraliśmy się określić, a którego płomień nigdy różowej nie przybiera barwy; przytem zagaszenie jednej lampy, nie pociąga zagaszenia reszty, jak to ma miejsce w systemie Jabłoczkowa.

Maszyna znajdująca się w pracowni Edisona, zbudowana jest o sile 80 koni, a wedle wynalazcy może oświetlić 800 lamp; ponieważ zaś oświetlenie jednej lampki, posiadającej siłę zwykłego gazowego płomienia, wymaga tyle elektryczności, ile jej potrzeba do wprowadzenia w ruch maszynny do szycia, z tego wypływa że Edison wynalazł pokojowy elektryczny motor, mogący podczas dnia poruszać maszynę do szycia, wprawiając w ruch jej igły. Cały ten przyrządek może być umieszczony pod krzesłem.

Kończąc na tem naszą wzmiankę o tym niesłychanej doniosłości wynalazku, z biciem serca oczekujemy na dalsze o jego zastosowaniu wiadomości ¹⁾. Wszak niedawna to chwila, kiedy i u nas kwestyja oświetlenia żywe budziła zajęcie i tylko wobec brze-

¹⁾ Z kąd inąd dowiadujemy się, że Edison przekonał się, iż jego „węglana podkowa“ narażoną jest przy użyciu na łamanie się, z powodu, jak mniemamy, że przez otwór w szkle z punktu, gdzie drut jest przeprowadzony, powietrze ma dostęp do lampy.

miennych znaczeniem nowych sposobów oświetlenia nie została stanowczo rozstrzygnięta. Podał A. S.

Wiadomości Bieżące.

— Rachunek z ofiar dobrowolnych, złożonych w Redakcji „Tygodnia“ do dnia 8 (20) stycznia r. b., na wsparcie dotkniętej głodem ludności w Górnym Szlązku.

1. Wpłynęło gotowizną:	
a) biletami Cesarstwa	rs. 453 k. —
b) srebrem rs. 2, po zmianie na bilety	rs. 2 k. 40
c) zdawkową monetą	rs. — k. 40
d) gulden austrijski, po zmianie według kursu w Gaz. Handl. z d. 17 stycz. nia r. b.	rs. — k. 82 1/2
e) 30 marek niemieckich biletami, po zmianie według powyższego kursu	rs. 14 k. 25

Razem rs. 470 k. 87 1/2

Z tego wydano na zakup produktów:

a) za 60 korey żyta zakupionego przez pośrednictwo pana Jeziorańskiego z Byków, od pana Miniszewskiego z Witowa z odstawa do stacyi dr. żel. w Piotrkowie po rs. 6 k. 50 za korzec	rs. 390 k. —
b) za sadła od p. Rudawskiego fun. 309 1/2, po k. 16. rs. 49 k. 52	
c) za 60 sztuk nowych worków na powyższe żyto, zakupionych od p. Chotkowskiego w Piotrkowie po kop. 50	rs. 30 k. —
d) posłańcowi do Witowa zapłacono	rs. — k. 30
e) za 2 worki po towarach zakupione w sklepie tow. kol. p. Horowicza, do zapakowania starej garderoby i bielizny	rs. — k. 60

Razem wydano ze złożonej gotowizny . . . . . rs. 470 k. 42
Pozostało zatem z dniem 20 stycznia r. b. w depozycie Redakcji reszty kop. 45 1/2.

2. Złożono w naturze:

a) przez pośrednictwo pana Giegurzyńskiego 5 i przez księgarnię Jędrzejewicza 1, razem 6 paczek rozmaitej używanej garderoby i bielizny;
b) przez pośrednictwo pana Karola Rudawskiego sadła, skoniny i różnych produktów wieprzowych funtów 74 1/2.

Wszelkie powyższe produkty i przedmioty odstawił przy stosownej deklaracji szczegółowej od Redakcji, na stacyję towarową dr. żel. w Piotrkowie, dla przesłania do Górnego Szlązka pod adresem: „Przewodniczącego w głodowym Komitecie dyrektora Górno-Szląskiego Towarzystwa Włościan, Karola Miarki w Mikołowie“.

Na poparcie powyższego rachunku posia-

damy następujące kwity: S. Miniszewskiego, A. Chotkowskiego, K. Rudowskiego, oraz miejscowej stacyi towarowej.

— **Obywatele-ziemianie** powiatu piotrkowskiego, na rzecz głodem dotkniętej ludności Górnego Szlązka, złożyli na tutejszej stacyi towarowej 100 korey żyta.

— **Mieszkańcy** Opoczna i okolicznych wiosek, nadesłali w przeszły czwartek 40 korey rozmaitego zboża na rzecz głodem dotkniętych mieszkańców Górnego Szlązka, złożywszy takowe na tutejszej stacyi towarowej.

— **Z przyczyn od nas niezależnych** żadnych odtąd składek, na jakikolwiek cele, przyjmować nie możemy.

— **Teatr.** Towarzystwo dramatyczne pod dyrekcją pana F. Idziakowskiego, przedstawiło na scenie naszej w niedzielę dnia 25 stycznia, komedię w 3-ach aktach J. Chęcińskiego pod tytułem „Szlachectwo duszy“ i operetkę w 1-m akcie hr. Solohuba: „Kłopoty czulego serca“.

We wtorek dany był dramat w 6-u aktach A. Dumasa (syna) „Ubodzy w Paryżu“.

Zapowiedziana na czwartek komedia J. Sandeau „Helena de la Seigliere“ nie przyszła do skutku, z przyczyny... nierozprzedaży biletów.

— **Drugi wieczór** tańczący w salach domu p. Skibińskiego odbył się wczoraj.

— **Ksiądz Radziszewski** zarządzający kościołem po-Bernardynskim, mianowany został administratorem parafii Duninów w powiecie gostyńskim, na jego miejsce przeznaczony ks. *Piotr Dąbrowski*, dotychczasowy wikaryusz parafii Lubień.

— **W numerze 3-m** naszego pisma zamieściliśmy krótką wzmiankę o wieczorze tańczącym publicznym, danym pierwszy raz w dniu 17 b. m., w salach domu p. Skibińskiego.

Ci co uczestniczyli w tej zabawie wynieśli bardzo miłe wrażenie, tak ze względu na lokal, w zupełności odpowiadający swojemu przeznaczeniu, jak i na tę harmoniję i ohoćność, jakie cechowały zabawę.

Sala bowiem mająca 20 łokci wzdłuż i wszerz, wysokości piętra, z gustownem pomalowaniem, dobrą posadzką, rzęście oświetlona, i ozdobnie ubrana, bardzo się efektownie przedstawiała. Przylegających do tej sali siedm pokojów z posadzkami, dopełnia całości apartamentu, odpowiadającego potrzebom liczniejszych zgromadzeń. Orkiestra w głównej sali ma właściwe pomieszczenie na balkonie, wewnątrz niej umieszczonym.

Obszerna restauracyja na dole pozwala wygodnie zasiadać do stołów licznym biesiadnikom.

Przy uprzejmości gospodarzy, dziarskiej muzyce i tej pięknej harmonii, jaką odznaczało się liczne zgromadzenie z różnych stanów złożone, tańczono wesoło i ohoćco do białego dnia. Do mazura i kontredansa staowało 50 par.

Toalety dam odznaczały się po większej części dobrym gustem i skromnością, co się nader chwali uczestniczkom zabawy; jedną bowiem z najgłówniejszych przeszkód naszych wieczorów tańczących, bywają zbyt kosztowne toalety dam, które częstokroć zapominają, że towarzyska harmonija i ohoćność w zabawie, nie mają nie wspólnego z sukniami, trenami etc.

Osób wszystkich znajdowało się około półtora sta.

R.

— **Resursa częstochowska** ofiarowała gimnazjum męzkiemu w Częstochowie, w pierwszym półroczu szkolnem 1879/80 roku rubli 120 i tyleż w drugim bieżącym półroczu, dla biednych uczniów tejże szkoły. Już oddawna weszło w chwałebny zwyczaj tamedycznej resursy pamiętać o potrzebach uczącej się młodzieży miejscowej, za co należy się jej słuszne uznanie.

— **W Częstochowie** w sobotę w dniu 29 grudnia (10 stycznia) 1879/80 r. w teatrze W. Zapalkiewicza, urządzony został koncert amatorski na korzyść biednych miasta Częstochowy. Ogólny dochód z koncertu wynosił rs. 242 k. 90, wydatki doszły do rs. 67 k. 65; czystego dochodu otrzymano rs. 175 k. 25, które to pieniądze wręczone zostały komitetowi do rozdawania wsparcia biednym ustanowionemu.

— **We wsi Zawiarole** w powiecie będzińskim, dnia 27 b. m., żona wyrobnika, niejaka Katarzyna Kawka, zmówiwszy się z dwoma Niemcami, robotnikami miejscowej fabryki akcyjnej, targnęła się w oryginalny dość sposób na życie swego męża, gdyż tak go pogryzła, że nieszczęśliwy podobno już umarł.

W samej zaś fabryce akcyjnej dnia 26-go b. m., robotnik ze wsi Bendusz, spadłszy z drugiego piętra, połamał obie ręce i nogi. Nazwisko jego dotąd mi niewiadome. *Lor.*

— **Ksiądz Wentzel** w osadzie Odrzywole gub. radomskiej, założył tak zwaną „gospodę chrześcijańską“, w której wieśniacy dostają pożywienie w razie potrzeby, a w dodatku, mają prawo czytania pism ludowych, których tenże kapłan im dostarcza. Pocięszający ten fakt, notuje w szpaltach swoich „Zorza“; my zaś, z głębi serca mówimy zacnemu kapłanowi: szczęść Boże na dobrej drodze i Bóg zapłać, w imieniu ludu, w imieniu tych wszystkich, którzy ważność nauki cenią, a sprawę ludowej oświaty uważają za sprawę żywotną, sprawę nieocenioną dla nas wagi, nieledwie najpierwszorzędnniejszego znaczenia. Tę myśl, niejednokrotnie podnosiliśmy już w szpaltach pisma naszego, dziś z okazji „gospody chrześcijańskiej“ dodamy, że fakt założenia jej podwójnie nas ucieszył: raz dlatego, że w ubogim w pomoce naukowe dla ludu kraju naszym, jedno ognisko wiedzy, jedno więcej przybyło źródło oświaty. Powtóre, że myśl zacna, powzięta i przeprowadzona została przez księdza. Kapłan to sługa Boży, sługa Chrystusowej miłości światła i nauki; szerzenie jej — to obowiązek, to cel życia. Nie zawiść, nie uprzedzenia, nie zółé i stronnicze do pewnego stopnia napaści na przekonania innych, nie przemoc i gniewu potęgi, polem działania i oddziaływania duchowieństwa, ale słodka, łagodna, rozumna, pełna miłosierdzia i dobrej woli miłość, w czyn, w pracę wcielona. Niech każdy z kapłanów naszych tą bronią walczy, niech działa w tym a nie innym kierunku, niech będzie uosobieniem poświęcenia się, zaparcia, a krzewicielem dobrych, rozumnych i moralnych zasad w społeczeństwie naszym, a otoczmy go czcią najwyższą.

Cześć więc raz jeszcze zacnej jednostce, a bodajbyśmy jak najrychlej takich kapłanów za wyjątkowe jednostki uważać przestali, bodajby co rychlej ogół duchowieństwa naszego chwycił się czynnej, pożytecznej i rozumnej pracy i zapragnął dla siebie uznania i szacunku, którego wówczas nikt z pewnością odmówić mu nie zechce.

— **Historija szkoły głównej.** W licznych kółku wychowanców b. szkoły głównej w Warszawie postanowiono wydać zbiorowem siłami historyję rzeczowej instytucyi naukowej.

W tym celu jak się dowiadujemy z „Kroniki lekarskiej“, zawiązuje się obecnie komitet redakcyjny, do którego ma wejść po kilku wychowanców z każdego wydziału b. szkoły głównej.

Komitet ten ma ułożyć szczegółowy program, zając się wezwaniem współpracowników, rozkładem i ostateczną redakcyją zebranego materiału.

Do komitetu redakcyjnego, wybrani już zostali z grona b. studentów, wydziału medycznego szkoły głównej doktorzy Dobieszewski, Dobrski, tudzież Stanisław Markiewicz.

Pożądana jest rzecz, ażeby jaknajwięcej

wychowanców szkoły głównej pośpieszyło ze współpracownictwem. (G. H.)

— **Dodatek do „Przegl. Tygod.“** za miesiąc styczeń. Redakcyja „Przegl. Tyg.“ dając dodatek zupełnie się od poprzednich różniący jak formą tak też i treścią, bezwątpienia niemało się tem zasłużył piśmiennictwu krajowemu — rodzimej myśli. W książce powyższej (stanowiącej spory miesięcznik, bo ze 176 stronic), znajdujemy 6 prac rozmaitej treści, z których trzy stanowią ukończoną, a trzy inne, między którymi powieść Lama: „Dziwne Karyjery“, dopiero rozpoczętą całość.

Z ukończonych artykułów niemałej jest wartości praca czecha Jelinka: „*Mitice czeskie*“, z której dokładną czerpiemy wiadomości o założeniu ruchu i stanie obecnym trzech czeskich matic: maticy *czeskiej* w Pradze, maticy *morawskiej* w Brnie i maticy *ludu*.

Pierwsza z nich założoną została w roku 1830 w celu rozpowszechnienia dzieł przeważnie treści naukowej. Fundusz jej zbierany ze składek członków, po większej części niezamożnych, urosł obecnie do poważnej cyfry 102,000 guldenów w gotówce, a oprócz tego 70,000 guld. w książkach; co zaś najważniejsza, to to, że wszystkie poważniejsze dzieła, którym czechy swe terażniejsze odrodzenie zawdzięczają, zostały wydane i rozpowszechnione za pomocą tych właśnie fundusów.

Matica Morawska, przedtem *Jednota*, istnieje od 1849. Majątek jej wynosi 7,300 gul. a członków liczy 560.

Ostatnia, najważniejsza może *Matica ludu* założona została w r. 1867, w celu wydawania dzieł popularnych dla duchowego wykształcenia ludu czeskiego. Członkiem maticy ludu jest każdy, kto opłaci guldena składki rocznej. Każdy taki członek otrzymuje w ciągu roku najmniej sześć dobrych i użytecznych czeskich książek.

Ponieważ zaś w pierwszym zaraz roku liczba członków wynosiła 10,238 osób, można sobie zatem wyobrazić, jakie ma znaczenie w życiu czeskiego narodu jego *ludowa matica!*

Drugą skończoną pracą w dodatku jest artykuł p. t. „Artur Schopenhauer, jako człowiek i myśliciel“ Jürgen a Meyera, streszczona przez p. Dygasińskiego. Nasze społeczeństwo zna Schopenhauera nadzwyczaj mało, zaledwie z cytat, z urywków, a często z ekscentrycznych tylko i dziwacznych zdań. Jürgen podając jego biografię, jak również streszczając poglądy Schopenhauera, daje nam dokładne wyobrażenie o tym dziwaku—filozofie, który za podstawę wszechrzeczy uważał wolę. „Die Welt als Wille und Forstellung“ 1818 r. Ostatnia praca Schop. nosi nazwę „Parerga und Paralipomena“, wydana w r. 1851. Spaczony ten posepny genijusz zmarł w r. 1860, nieprzyniosłszy społeczeństwu owego pożytku, jakiego można było oczekiwać od tak wysoce uzdolnionego człowieka.

Trzecią skończoną dodatku pracą jest: „Współczesny kryzys katolicyzmu i rozwój klerykalnych partyj“ Giquat z Paryża, przekład z francuzkiego. Pracę tę uważamy za najmniej odpowiedzialną całości książki, jakkolwiek przedmiot jej dość żywotny.

Z prac rozpoczętych, oprócz powieści, o ile sądzić możemy, na szczególną zasługuje uwagę: „Popielnica polska, jako wyraz cywilizacyi przodków naszych“ Gruszeckiego Artura. Z równem zajęciem odczytaliśmy początek pracy p. Walerego Przyborowskiego p. t. „*Idealy poetów polskich—szkieł literackie*“. Zadaniem obu ostatnich prac jest rozświetlenie naszej przeszłości. Pierwsza z nich dorzuca cegółkę do rozświetlenia mroków początkowego naszego bytu, druga zaś, z wieku 17-go, rozpoczyna swe opowiadania od Andrzeja Morsztyna i jego Kasi.

Z tego krótkiego szkicu może wnosić czytelnik, że w drukarni „Przegl. Tyg.“ dodatek

może być uważany za książkę bardzo pożyteczną, a przytem, jak wiadomo, prenumeratorem pisma otrzymują go bezpłatnie. A. S.

— „Tygodnik rolniczy“, zasługujący ze wszęch miar na rozpowszechnienie pomiędzy naszymi ziemianami, przeszedł z rąk p. Skińskiego na własność *Franciszka Wilkońskiego*. Wspólnikiem własności pisma i pracy redakcyjnej jest p. *Juliusz Sypniewski*. Nr. 6 Tygodnika obejmie między innymi, rodzaj prospektu, w którym Redakcja ma zamiar wyświetlić kierunek swych usiłowań.

Zdaniem naszym tak „Tygodnik Rolniczy“ jak i „Gazeta Rolnicza“, niczy na konkurencyi wzajemnej tracić nie powinny, byle tylko w każdym wiejskim dworze zaszczerpiło się to przekonanie, że teoria równie ważną jest rzeczą jak praktyka, że nie tylko jedna drugiej nie wyłącza, ale wzajemnie wspierać się, miarkować i równoważyć powinny.

— Prof. Hor w Czechach przekłada na język czeski *Sprzymierzeńców* pana B. Grabowskiego, częstochowianina, znanego powszechnie literata i komedyjopisarza.

— Rs. 15 zebrane w Redakcyi na drzewo dla ubogich wręczyliśmy za pokwitowaniem dnia 20-go b. m., panu W. Zaleskiemu.

— Dwutygodnika „Inżynierja i Budownictwo“ Nr. 26. „Artykuły wstępne: Konkurs na tramwaje warszawskie; Wodociąg i kanalizacja w Warszawie; Zalewanie się mostu nad r. Tęży.— „Inżynierja cywilna: Rzecz o tramwajach, p. W. Czarnińskiego (ilustr.); O wykreśleniu obliczaniu wytrzymałości więzadłów dachowych, podług metody prof. Cremona p. W. Soltana.— „Inżynierja przemysłowa: Praca zawarta w funicie pary; Motor gazowy; The Nottingham Eclipse Engine (ilustr.) (dok.)— „Architektura: Przyrząd do wycierania kominów zapobiegający jednocześnie dymieniu takowych (ilustr.)— „Inżynierja rolnicza: Przystępny wykład prowadzenia poszukiwań za pomocą szarfowania, p. Z. Woysława (ilustr.) (c. d.) Korespondencja rolnicza z gub. Mohilowskiej (Białoruś), p. Naddnieprzanina.— „Od redakcyi“ Składka na Szluzaków. Konkurs.— „Ryciny: Siedmnaście drzeworytów w tekście. Cztery osobne plansze.

LISTY OD REDAKCYI.

Redakcyjom: „Gazety Polskiej“ i „Nowin“. Czytaliśmy. „Nowinom“ nie dziwimy się bynajmniej; od „Gazety Polskiej“ jednakże spodziewaliśmy się w każdym wypadku więcej taktu, oględności i delikatności.

Listy z Powiatów.

[Z pod Radomska 29 stycznia.

W parafii Dmenin pod Radomskiem, staniem miejscowego proboszcza Ks. Sylwana Rajskiego i ofiarnością pobożnych parafjan, w ciągu lat kilku dokonano takich amelioracyj, o których nikt pierwotnie nie mógł ani myśleć. Zaczynano po trochu, od rzeczy najpotrzebniejszych. Zabiegliwość i nieustająca gorliwość proboszcza, jego wpływ moralny na parafjan, szybko powstające przed ich oczyma jedne po drugich upiększenia Świątyni Pańskiej, zagrzewały parafję do czynów ofiarności i ukończenia rozpoczętego dzieła.

Przejdźmy pokrótce, co i jak się robiło. Najprzód wspomnieć ze zmutkiem potrzeba, że pamiętne na długo zniszczeniem, straszne gradobicie w dniu dotąd u nas przez nabożeństwo obchodzonym 3 lipca 1873 r., zniszczyło w znacznej części pokrycie dachówkowe na kościele, trzeba więc było naprzód zabrać się do naprawy dachu, żeby sklepienie i ściany ratować. Część dachówki kupiono w Radomsku, część większą po cenie kosztu odstąpił kościoło-

wi dziedzic dóbr Maluszyna i to nas postawiło w możności szybkiego i bardzo tanim kosztem pokrycia kościoła; przytem, zaraz ci sami rzemieślnicy zreparowali i mur ementarza naokoło kościoła, już w ruinie będący, a także wystawioną została przy nim dość ozdobna brama dębowa z furką wchodową i cały kościół zewnątrz i wewnątrz wybielony.

Z kolei nagłącą było rzeczą dać nową podłogę na całym kościele. Pogniłe deski, powybijane doły, smutny przedstawiały widok; groziło to nawet niebezpieczeństwem złamania lub wykręcenia nogi.

Księdzu proboszczowi Rajskiemu przyszła szczęśliwa myśl ułożenia na swój sposób posadzki cementowej na beton w kolorowe tafle. Wziął się szybko do rzeczy i z pomocą wyuczonego przez siebie mularza, ułożoną została wkrótce cementowa posadzka bardzo trwała, a nadewszystko podziw sprawiąca swoją taniością (kop. 21 łokieć kwadratowy).

Zachęcamy proboszcza, aby okazy tej posadzki przesłał na przyszłą wystawę w Warszawie, albowiem trwałość w połączeniu z taniością zasługują na uznanie i upowszechnienie.

Myśl amelioracyi i poczucie piękna, nie mogły żadną miarą zatrzymać się na tem, co wyż zrobiono wobec np. ołtarzy, prostym toporem cieśli ociosanych, wobec różnego rodzaju figur i obrazów karykaturalnych. ławek, schodów, chóru, konfesyjonałów i t. p.

Więc też z kolei przerabiano i stawiano jedno po drugim. Znosili wszyscy groz wzdowi. Wkrótce znaleźli się chętni stolarze, sztukaterzy i malarze. Wielki ołtarz zupełnie nowy, w stylu korynckim, wedle planu i rysunku budowniczego z Warszawy p. Konstantego Wojciechowskiego, odrobił stolarz miejscowy Augustyn Malicki. Późłotnik Henryk Olszewski i malarz Władysław Leszczyński, obaj młodzi jeszcze początkujący w swoim zawodzie, poruczone sobie roboty wykonali z prawdziwą dla siebie chlubą. Jak słyszymy mają wkrótce osiąść stale w Piotrkowie i urządzić zakład pozłotniczo-malarski.

Dwa nowe w ołtarzach obrazy Ś-ej Anny i Ś-go Antoniego, robione przez artystów warszawskich.

Wystawiono więc piękne ołtarze, odłakierowano je na kolor palesandrowy, wyzłocono i oto nasz parafjalny w Dmeninie kościółek całkiem inną przybrał postać, tak zewnątrz jak i wewnątrz. Doprawdy, podziwiać wypada jakim cudem stać się to wszystko mogło w parafii ubogiej i nielicznej, zaledwie dwa tysiące dusz obejmującej! Nie mówi się tu jeszcze o odnowionych ornamentach kościelnych, chorągwiach, aparatach i t. p.

Kiedy to jeszcze w pełnym wszystkim było ruchu, kiedy warsztaty stolarzy i inne przygotowania sztukaterów zalegały kościół, mieliśmy przyjemną niespodziankę nawiedzenia świątyni naszej przez Jego Ekscelencyję biskupa Popieła, który w przejeździe do Chełma, błogosławiąc rozpoczętemu dziełu, obiecał, gdy takowe ukończonem zostanie, swoją urzędową wizytę.

Do końca już niedaleko—Kto tyle potrafił dopiąć i nie ustał na duchu, ten i reszty z pewnością dokona. Wywzajemniając się za to swemu proboszczowi parafjanie nie zapomną też zapewne i o jego osobistej wygodzie. Dom bowiem plebański w Dmeninie grzybem zniszczenia zjedzony, nowego odbudowania koniecznie wymaga. Dozór kościelny miejscowy już zrobił przedstawienie do władzy powiatowej, a ztąd o ile nam wiadomo, poszedł interes do budowniczego, którego najuprzejmiej prosimy niniejszem o przyspieszenie swego na grunt zjazdu. A. Ch.

NEKROLOGIJA.

— Ś. p. *Bronisława Hołubska* uczenica 3-ej klasy miejscowego progimnazjum żeńskiego zmarła 27 Stycznia r. b. w 13-iej wiosnie życia.

Licytacje w guberni Piotrkowskiej.

W dniu 7 (19) Lutego r. b. w radzie warszawskiego okręgu wojennego na dostawę żywności do magazynów rozmaitych gubernij, a mianowicie dla gubernii piotrkowskiej do magazynu w Piotrkowie mąki 1580 cetw. kaszy jęczmiennej 45, i gryczanej 45, do magazynu w Częstochowie mąki 450 kaszy jęczmiennej 20, gryczanej 23, do magazynu w Łodzi mąki 1560 kaszy jęczmiennej 80, gryczanej 88.

W d. 22 Stycznia (3 Lutego) w urzędzie powiatowym częstochowskim na dzierżawę dochodów propinacyjnych na ziemiach włościańskich.

W d. 23 Stycznia (4 Lutego) r. b. w urzędzie powiatowym radomskim na dzierżawę dochodów propinacyjnych na ziemiach włościańskich, dobrach rządowych i poduchownych.

W d. 25 Stycznia (6 Lutego) w magistracie m. Radomska na dzierżawę omłotu przenicy na mace przed świętami żydowskimi w r. 1880.

W d. 28 Stycznia (9 Lutego) r. b. na dzierżawę robót w r. 1880 około dróg bitych klasy 1-ej w gubernii piotrkowskiej.

Zawiadomienie.

— W Niedzielę, 8 Lutego (27 Stycznia) w Sali pana Skibińskiego, ma się odbyć **wieczór tańcujący**, całkowity dochód z którego przeznaczają się na korzyść niezamożnych uczniów miejscowego Gimnazjum.

Bilety na powyższą zabawę nabywać można: w księgarniach pp. Jędrzejewicza i Pacewicza, w handlu p. Zaleskiego, cukierni p. Łaguny, a także przy wejściu na salę.

Cena biletu: dla dam rs. 1 dla mężczyzn rs. 2.

Z upoważnienia Komitetu projektowanej zabawy: J. Goleński. J. Kański.

— Dla wzmocnienia dzieci i osób podlegających niedostatkowi krwi, lekarze zalecają na śniadanie, równie przyjemny jak i wzmacniający posiłek: *Racahoud de Delangrenier de Paris*.

— Najskuteczniejszym środkiem, uznanym przez lekarzów, od kataru, zapalenia oskrzeli, gardła i bólu piersi, jak zawsze są: *Sirop i Pate de Naté de Delangrenier de Paris*.

OGŁOSZENIA.

Ktoby sobie życzył w przeciągu 3 tygodni nauczyć się za umiarkowaną cenę sposobu

Robienia sztucznych kwiatów

zechce się zgłosić do domu pocztowego do mieszkania P.P. Kobyteckich dla poinformowania się o warunkach. Tamże można dostać bukietów do ubrania salonów. (3—1)

ZAKŁAD
Optyczno-Mechaniczny
F. PIK
Warszawa ul. Niecała Nr. 2
Ma zaszczyt podać do publicznej wiadomości, iż obecnie stale zamieszkuje przy ul. Niecałej Nr. 2 i pokornie uprasza Sz. Publiczność, wszelkie posyłki i korespondencje dla uniknięcia pomyłek i nieporozumień dokładnie adresować.
F. PIK
Warszawa ul. Niecała Nr. 2.
(Rr. i Fr. Nr. 9574) (3—1)

Wojciechowski adwokat przeniósł swą kancelaryję do domu W-go Szpana, do lokalu dawniej zajmowanego przez adwokata Łapińskiego. (2—1)

Są do nabycia

DOBRA JANKÓW

z przyległościami, nad szosą, od stacji pocztowej Pa-
radyz wiorst pięć. Rozległość: trzydzieści kilka włók
z inwentarzem żywym i martwym, lasem i łąkami,
oraz przeszłoroczną krescencją. Towarzystwa kre-
dytowego 12,000 rs. Cena szacunkowa ogólna 60,000 rs.
(3—2)

!Niedościgniona dotąd!

Starszego lekarza D-ra Schmidta

OLIWA SŁUCHUulepszona przez **Dr. M. Deutscha**

leczy każdą głuchotę, jeżeli nie jest od uro-
dzenia, usława natychmiast przytępienie słu-
chu i szum w uszach. Za nadesłaniem **3**
rubli przesyła się franco flaszkę oliwy
słuchu z opisem użycia.

Jedynie prawdziwa do nabycia u główne-
go składnika.

Juliusza Graetz,

w Wiedniu II, Praterstrasse 49.

(R. i Fr. Nr. 9293)

(8—2)

Nieruchomość

w Piotrkowie przy ulicy Pocztowej pod Nr. 532. Ka-
żdego czasu do sprzedania O warunkach bez pośred-
nictwa osób trzecich, dowiedzieć się można u wła-
ściciela domu. (6—4)

Helena Trawińska.

Piotrków, na przeciwko kościoła Panien Dominika-
nek, w domu Litkiego 1-sze piętro, obok kancelaryi
Adwokata Przysięgłego,

Kraje i fastryguje Suknie

Po cenach: dla osób dorosłych rs. 1 kop. —
" panienek rs. — kop. 50
" dzieci rs. — kop. 30

Udziela lekcye kroju

według systemu paryzkiego, zasady Wortha i Tiri-
fou'a. Całkowity kurs rs. 10. (11—11)

Młodzieniec chcący się poświęcić zawodo-
wi aptekarskiemu może znaleźć pomie-
szczenie na dogodnych warunkach w
Aptece Pasierbińskiego
w Zawierciu. Wiadomość na miejscu.
(5—2)

Wilczyński Kornel**Zakład Garderoby Męskiej**

przy ulicy Orłowskiej Nr. 11 w Piotrkowie,
obok restauracyi Skibińskiego.

Wykonuje wszelkie obstalunki jak najkrotniejsz
po cenach przystępnych; oprócz tego posiada ciągle ro-
boty gotowe. (11—11)

**Pracownia
Ubiorów Damskich**

Niniejszem mam honor zawiadomić Szanowną Pu-
bliczność, że po kilkoletniej mojej praktyce, a nastę-
pnie po wydoskonaleniu się w jednym z pierwszo-
rzędnych Magazynów w Warszawie. Otworzyłam
z dniem 1 Stycznia 1880 r. w Piotrkowie w do-
mu W-go Babickiego, przy Alei Pracownią u-
biorów Damskich, w której wszelkie roboty i obsta-
lunki wykończane będą z jak największą staranno-
ścią i aknratnością, podług najświetniejszych Żurnali.

Bronisława Brulińska.

(3—3)

„Córka Kamieniarza“

powieść ludowa sławnej *Karoliny Światli* (Joanny Mu-
żakowej), w przekładzie z języka czeskiego *Maryi*
Grabowskiej, wyszła z druku nakładem Redakcyi
„Tygodnia“ i jest w tejsze Redakcyi do nabycia. Cena
egzemplarza kop. 60,—z przesyłką, jako *rekomendowane*,
kop. 75.

Prenumeratorem „Tygodnia“ kosztów prze-
syłki nie ponoszą.

KAPSUŁKI i PIGUŁKI

Z BROMKU KAMFORY

Doktora Clin

Laureata fakultetu medycznego w Paryżu. — Nagroda Montyon.

Kapsułki i Pigułki D-ra Clin, z bromku kamfory używają się w chorobach nerwowych,
mózgowych, w dolegliwościach sercowych i dróg oddechowych, oraz w następujących przypadłościach:
astmie, bezsenności, kaszlach nerwowych, spazmach, palpucyach, kokluszach, epilepsyi, hysteryi, konwul-
sjach, zawrotach głowy, zagłuszeniu, gorączkach, migrenie, w chorobach pęcherza i dróg urynowych i na
uspokojenie całego organizmu.

**Należy wystrzegać się podrobienia, i każdy flakon jako gwarancya zaopa-
trzonej w markę fabryki, oraz podpis Clin et Cie i medalem nagrody Montyon.**

Nabywać można w Paryżu u Clin et Cie ulica Rassyna Nr. 14.W Piotrkowie skład główny u Pp. Gampf, Soczołowski i Spka, gdzie znajdują się jedno-
cześnie pigułki żelazne d-ra Rabuteau.**KAPSUŁKI MATHEY-CAYLUS**

wyrobu D-ra Clin Nagroda Montyon.

Kapsułki Mathey-Caylus z esencji drzewa sandałowego w połączeniu z esencjami
balsamicznymi są zalecane przez lekarzy na choroby zastarzałe i nowopowstałe, białe upławy kobiet,
na choroby kanału moczowego i wszelkie przypadłości dróg męzkowych.

„Przyjemna ich forma ujęta w karuk esencjonalnie połączony czyni użycie **Kapsułek**
Mathey-Caylus możliwym dla osób najwrażliwszych i nie szkodzi w niczem żołądkowi.“
(Gazeta Szpitali Paryzkich.)

Szczegółowy opis dodaje się do każdego flakonu.

**Należy wystrzegać się podrobień i na zabezpieczenie każdy flakon kapsu-
łek Mathey-Caylus zaopatrzonym jest w markę fabryki oraz w podpis Clin et**
Cie i medal nagrody Montyon.

Nabywać można w Paryżu u Clin et Cie ulica Rassyna Nr. 14.

W Piotrkowie skład główny u Pp. Gampf, Soczołowski i Spka.

Pigułki Żelazne D-ra Rabuteau

Laureata Instytutu Francyi.

Pigułki żelazne Rabuteau są pokryte cukrem.

Liczne studia, dokonywane w szpitalach przez profesorów fakultetu paryzkiego wykazały
stanowczą skuteczność pigułek żelaznych Rabuteau w następujących słabościach: *blednicy, bez-
krewistości, w utratkach krwi, w ogólnej niemocy, wycieńczeniu, w rekonwalescencji, w słabościach dzieci*
i wszystkich w ogóle niedomaganiach spowodowanych brakiem krwi.

Pigułki żelazne Rabuteau nie czernią zębów, dają się trawić najsłabszym osobom, nie
powodując obstrukcyi.

Kuracya żelazna za pomocą pigułek Rabuteau używana, jest bardzo oszczędna, stanowi
ona bardzo mały wydatek dziennie.

**Należy wystrzegać się podrobień, i na wszystkich flakonach pigułek żela-
znych doktora Rabuteau, znajduje się jako zabezpieczenia marka fabryki z pod-
pisem Clin et Cie i medal nagrody Montyon.**

Nabywać można w Paryżu u Clin et Cie ulica Rassyna Nr. 14.

W Piotrkowie skład główny u Pp. Gampf, Soczołowski i Spka.

(20—6)

Jest do sprzedania

nowa suknia, jasna, strojna i modnie zrobiona, za ce-
nę niżej kosztu. Ulica Moskiewska dom Nr. 20
W-jej Mazurowskiej, w oficynie, pierwsze piętro, dru-
gie drzwi na prawo. (2—2)

Do sprzedania na b. korzystnych warun-
kach wraz z inwentarzem żywym i martwym

WIEŚ

bez służebności, wiorstę drogi odległa od Buska.
Rozległość morgów 462, w czem łąk morgów 40 i
pastwisk morgów 36. Budynki wszystkie murowane.
Bliższą wiadomość udzieli **p. Wacowski a-
ptekarz w Piotrkowie.** (4—2)

12 KUF

do okowity, zupełnie w dobrym stanie, żelaznemi o-
bręczami obelagniętych, jest do sprzedania za przy-
stępną cenę. Blizsza wiadomość w redakcyi „Ty-
godnia.“ (3—2)

Dom murowany

wraz z ogrodem warzywnym, w osadzie Sulejów przy
samej szosie i nad rzeką spławną Pilicą pobudowa-
ny, z zabudowaniami tylnymi, nader sposobnemi do
urządzenia jakiejś fabryki **jest do sprze-
dania** w każdym czasie. Blizsza wiadomość w księ-
garni W-go Jędrzejewicza w Piotrkowie. (3—2)

Niniejszem mam honor zawiadomić Jaśnie Wielmo-
żne i Wielmożne Panie iż

Pracownia**Strojów Damskich**

jak również i bielizny, egzystująca dotychczas pod
firmą Ksawery Zielińskiej, przeszła z dniem 1 Sty-
cznia na moją własność. Pracując przez kilka lat
w pierwszorzędnych magazynach warszawskich, mam
nadzieję, iż potrafię zadosyć uczynić wszelkim wy-
maganiom, przy bardzo umiarkowanej cenie i naj-
świeższych żurnalach, z czem polecam się łaskawym
względem JW: i WW Pań.

Ewelina.

(3—3)

PRACOWNIA UBIORÓW DAMSKICH

Heleny Korsadowicz

przeniesioną została na ul. Petersburską do domu W-jej
Psarskiej. Wszystkie roboty wykonywają się z wszel-
ką akuratomnością. (Pac. 3) (3—3)

Do dzisiejszego numeru dołącza się arkusz
33 powieści p. t. „Kapitan Coutanceau“
E. Gaboriau, przekład E. Karczewskiej (do-
kończenie), — oraz arkusz 4 powieści Wal.
Przyborowskiego p. t. „Za grzechy krwi“.